U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně: **S. B.,** zast. JUDr. Pěvou Skýbovou, advokátkou, se sídlem Brno, Bartošova 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 10. 2006, č. j. 56 Az 28/2006 - 50, ve znění opravného usnesení ze dne 24. 9. 2007, č. j. 56 Az 28/2006 - 98, a o návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Odměna zástupkyni stěžovatelky JUDr. Pěvě Skýbové, advokátce, **s e s t a n o v í** ve výši 5712 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Brně shora označeným rozsudkem, zamítl žalobu, jíž se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-2284/VL-20-ZA-03-2005, ze dne 11. 1. 2006, jímž byla zamítnuta její žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), tedy z důvodu, že neuváděla skutečnosti svědčící o tom, že mohla být vystavena pronásledování.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) včas kasační stížnost.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy

stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovateli již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností od 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad na hmotněprávní postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve

a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájmem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Zde je nutné uvést, že stěžovatelka žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdila a Nejvyšší správní soud se mohl otázkou přijatelnosti její kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kriterií.

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá nezákonnost rozhodnutí správního orgánu způsobenou tím, že správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci, neboť důkazy, které si opatřil, nebyly úplné. Tímto porušil podle jejího názoru ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, 34 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), a v důsledku toho nesprávně posoudil její žádost o azyl. Stěžovatelka totiž tvrdí, že je v zemi svého původu ohrožena na životě a nemá se kam obrátit o pomoc, protože stát „takové poměry“ (stěžovatelka nespecifikovala, jaké poměry má na mysli) trpí a podporuje je. Odvolává se na čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a v této souvislosti i na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věcech Cruz Varas a Vilvarajah z roku 1991, týkající se vyhoštění. Dovolává se též čl. 53 Příručky postupů a kritérií pro určování právního postavení uprchlíků, která byla vydána Vysokým komisařem OSN v roce 1992, z něhož volně cituje: „Může se stát, že žadatel byl podroben různým opatřením, která sama o sobě nepředstavují pronásledování (např. různým formám diskriminace), ale jsou spojena s dalšími zápornými faktory (obecné ovzduší nejistoty v zemi původu). V těchto situacích mohou různé aspekty ve svém součtu vyvolat určitý efekt, který může logicky opravňovat k tvrzení o opodstatněnosti pronásledování na kumulativním základě“.

V doplnění kasační stížnosti učiněném prostřednictvím ustanovené zástupkyně z řad advokátů pak stěžovatelka opakuje, že správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav a dále uvádí, že nepřihlédl k vážnému nebezpečí ohrožení života stěžovatelky v souvislosti s politickou angažovaností jejího otce. Stěžovatelka také čelila vážnému nebezpečí, když agresivní vymahači požadovali po jejím otci splacení dluhu, přičemž nebylo možno obrátit se na policii.

K námitce týkající se porušení vyjmenovaných ustanovení správního řádu, tedy především obecně zásady materiální pravdy se zdejší soud již mnohokráte vyslovil, např. v rozsudku sp. zn. 4 Azs 358/2005, www.nssoud.cz, či rozsudku sp. zn. 4 Azs 451/2005, www.nssoud.cz. S touto otázkou, kterou lze rovněž nazírat jako povinnost správního orgánu zjišťovat skutkové okolnosti, se Nejvyšší správní soud dále již dostatečně vypořádal také např. v rozsudku ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 – 59, nebo v rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 – 41, oba dostupné na www.nssoud.cz. V citovaných rozhodnutích dospěl zdejší soud především k závěru, že správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu pouze tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené. V opačném případě postupuje správní orgán v souladu se zněním zákona tak, že předmětnou žádost jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) téhož zákona zamítne.

V posuzovaném případě ze spisu správního orgánu je zjevné, že žalobkyně jako důvody své žádosti o azyl uváděla, že si její otec od blíže neurčeného subjektu půjčil peníze, a když je nevrátil, nějací muži vyhrožovali jemu, stěžovatelce i jejím sourozencům. Stěžovatelka na otcovo naléhání opustila zemi původu. V žalobě pak stěžovatelka uvedla, že se později dověděla, že peníze byly otci poskytnuty v souvislosti s podporou Janukovyčovy politické strany Strana regionů a poté, co stěžovatelčin otec přestal souhlasit se stanovisky této strany, je nucen peníze vrátit. K tomu zdejší soud uvádí, že tvrzený nátlak na otce a jeho rodinu ovšem nebyl zapříčiněn důvody pro azylové řízení významnými, tedy pronásledováním z důvodu rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávané politické názory, když podstatou věci je poskytnutí peněžních prostředků a jejich vymáhání zpět. Stěžovatelkou tvrzené skutečnosti proto spadají do okruhu problémů se soukromými osobami. S problematikou vyhrožování ze strany soukromých osob se Nejvyšší správní soud již dostatečně vypořádal např. ve svém rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 – 49, nebo v rozsudku ze dne 29. 11. 2006, č. j. 4 Azs 34/2006 – 75, oba na www.nssoud.cz. V daném případě politický systém v zemi původu stěžovatelky podle všech dostupných informací občanům poskytuje možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů ve standardní míře a stěžovatelka v řízení o udělení azylu tuto skutečnost nijak přesvědčivě nevyvrátila. Ze správního spisu naopak zdejší soud zjistil, že stěžovatelka sama se na policii či na jiné příslušné mocenské orgány v zemi původu nikdy neobrátila. Z toho je zřejmé, že všech reálně dostupných prostředků k dosažení ochrany svých práv u státních orgánů ani efektivně nevyužila. Aby bylo možné shledat absenci státní ochrany před chováním vymahačů dluhů, musela by stěžovatelka vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany, což se v daném případě nestalo (srov. např. rozsudek ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, www.nssoud.cz).

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatelka sama žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdila, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

Stěžovatelka rovněž požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. V situaci, kdy byla kasační stížnost odmítnuta, se Nejvyšší správní soud tímto návrhem již nezabýval, nehledě na to, že odkladný účinek nastává podáním kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany (dříve: azylu) přímo ze zákona – § 32 odst. 5 zákona o azylu.

Stěžovatelka dále požadovala „veřejné projednání“ věci a ustanovení tlumočníka do ukrajinského jazyka. Nejvyšší správní soud konstatuje, že otázka ustanovení tlumočníka by se stala aktuální v případě, že by ve věci bylo nařízeno jednání. Podle ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s. o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání. Považuje-li to za vhodné nebo provádí-li dokazování, nařídí k projednání kasační stížnosti jednání. Podle názoru zdejšího soudu předložený spis obsahuje dostatek informací pro to, aby bylo možno ve věci rozhodnout. Nařízení ústního jednání se proto jevilo jako nadbytečné a v daném případě by odporovalo zásadě rychlosti a hospodárnosti řízení (procesní ekonomie).

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 a § 120 s. ř. s. rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Odměna zástupkyni stěžovatelky JUDr. Pěvě Skýbové, advokátce, která byla stěžovatelce ustanovena usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 11. 1. 2007, č. j. 56 Az 28/2006 – 70, byla stanovena za dva úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení včetně první porady s klientem a písemné podání soudu ve věci samé spočívající v doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“)]. Za tyto úkony náleží zástupkyni stěžovatelky odměna ve výši 2 x 2100 Kč podle § 9 odst. 3 písm. f) advokátního tarifu a dále režijní paušál ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Zástupkyně stěžovatelky doložila, že je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto podle § 35 odst. 8 s. ř. s. se její odměna zvyšuje o částku odpovídající této dani, která činí 19 % z částky 4800 Kč, tj. 912 Kč. Zástupkyni stěžovatelky bude vyplacena částka ve výši 5712 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. října 2007

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu